

Domowina

ZWĚZK ŁUŽYSKICH SERBOW
ZWJAZK ŁUŽISKICH SERBOW
BUND LAUSITZER SOBEN

wobzamknjene dnja 05.04.2025 w Budyšinje

WUSTAWKI

Domowina – Zwjazk Łužiskich Serbow z. t.

Art. 1

Mjeno, symbolika a sydło

- (1) Towarstwo rěka Domowina – Zwězk Łužyskich Serbow / Zwjazk Łužiskich Serbow / Bund Lausitzer Sorben (we wustawkach dale: Domowina). Wšitke rěčne wersije su runohódne a same za so plaćiwe. Towarstwo je do registra towarstwow zapisane a wjedže přidawk “z. t.”.
- (2) Znamjo Domowiny pokazuje na čerwjonym pozadku tři slěborne lipowe łopješka, kotrež wurostuja ze zdónka z wosom korjenjemi. Domowina wužiwa a škita serbsku chorhoj módro-čerwjeno-bětu.
- (3) Towarstwo ma swoje sydło w Budyšinje.

Art. 2

Zaměry

- (1) Domowina je politisce njewotwisny a samostatny zwjazk Serbow a třěšny zwjazk serbskich towarstwow Delnjeje a Hornjeje Łužicy. Wona je zastupjerka zajimow serbskeho ludu a skutkuje předewšěm w serbskim sydlenkim teritoriju Kraja Braniborskeje a Swobodneho stata Sakskeje. Wona je w kontinuiće prawniska naslědnica Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow. Domowina wuznawa so k swobodnemu demokratiskemu zakładnemu porjadej w Zwjazkowej republice Němskej.
- (2) Domowina
  - zasadźuje so za zachowanje a wuwijanje, spěchowanje a šěrjenje rěče, kultury a tradicijow serbskeho ludu, narodneho wědomja, zhromadnosće Serbow a zwjazanosću z domiznu,
  - zjednoća a podpěruje Serbow a serbske towarstwa w jich narodnym dźěle,
  - zastupuje zajimy Serbow w zjawnosći, napřečo parlamentam, institucijam a zarjadam na komunalnej, wokrjesnej, krajnej, zwjazkowej a mjezynarodnej runinje,

- zasadźuje so za prawniske rjadowanje škita a spěchowanja narodnych mjeńšin w Němskej a za dodźerženje wotpowědnych zakonskich postajenjow a mjezynarodnych dojednanjow,
- spěchuje tolerancu a zrozumjenje mjez serbskim a němskim ludom a jeju runostajenje,
- wudźerźuje přećelske zwiski ze słowjanskimi ludami, z narodnymi mjeńšinami a mjezynarodnymi zjednoćenstwami narodnych mjeńšin a zastupuje solidarne zhromadne zajimy.

Zakład zwoprowdźenja jeje zaměrow tworitej program a dźělowe směrnicy. Domowina smě nošerstwo institucijow přewzać. Deutschland.

Art. 3

Powšitkownowužitnosć a srědki

- (1) Domowina skutkuje bjez dobytko. Wona ma bjez wuwzaća a njeposrědne powšitkowno-wužitne zaměry w zmysle wotrězka "dawki znižowace zaměry" porjada wotedawkow. Zajimy Domowiny njejsu w přenim rjedže swójsko-hospodarske.
- (2) Srědki Domowiny wužiwaja so jenož za spjelnenje we wustawkach zapisanych zaměrow. Nichtó nima prawo na lěpšiny přez nadměrnje wysoke zarunanja abo přez wudawki, kiž njejsu w zajimje towarstwa. Čłonojo-jednotliwcy njedóstanu ze srědkow Domowiny žane přiražki.
- (3) Předsyda a městopředsyda wukonjeja swoju funkciju zasadnje čestnohamtsce. Po potrebjce smě so w ramiku móžnosćow hospodarskeho položnja předsydy a městopředsydomaj na zakładze službneho zrěčenja abo přez pawšalu nałożena próca zarunać.
- (4) Wobchodne lěto je kalendariske lěto. Domowina financuje so hłownje přez pjenježne podpěry a přidźělenja, dochody ze zarjadowanjow, zběrkow a darow, poplatkow kaž tež přinoškow jednotliwcow a čłonskich towarstwow. Financny porjad Domowiny rjaduje wužiwanje pjenježnych srědkow. Wón njeje dźěl wustawkow.

Art. 4

Čłonstwo

- (1) Čłonojo Domowiny móža być přirodne a juristiske wosoby, prawokmane a njeprawokmane serbske towarstwa, župy, zjednoćenstwa, drustwa a zhromadženstwa (dale: čłonske towarstwo), kotraž wustawki Domowiny připóznawaja. Z přirodnym čłonom Domowiny je kóždy sobustaw Domowinje přislušacych towarstwow.
- (2) Towarstwa a přirodne wosoby zapodaja Domowinje swoju próstwu wo přistup pisomnje. Towarstwa maja swoje wustawki próstwje připožić. Zwjazkowe předsydstwo přiwozmje towarstwo nachwilnje a doskónčnje rozsudži hłowna zhromadźizna. Wo próstwje jednotliwca rozsudži zwjazkowe předsydstwo.

- (3) Towarstwa Serbow zwonka Łužicy a we wukraju resp. towarstwa přećelow Serbow smědža jako asociěrowani člonojo přistupić. Formy zhromadneho skutkowanja rjaduja dojednanja, kotrež sej přihłosowanje zwjazkowneho předsydstwa žadaja.
- (4) Spěchowacy člonoj Domowiny móža być přirodne a juristiske wosoby, kiž skutkowanje Domowiny spěchuja. Woni njejsu člonoj Domowiny w zmysle porjada wotedawkow a nimaja žane hłosowanske prawo.
- (5) Čestni člonoj Domowiny móža być zaslužbni tu- a wukrajni spěchowarjo Domowiny abo serbskeho ludu. Spožčenje čestneho člonstwa rjaduje porjad, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow.
- (6) Člonstwo skónči so
  - z pisomnym wupowědženjom člonskeho towarstwa resp. člona samoho napřečo zwjazkowemu předsydstwu,
  - z rozpušćenjom člonskeho towarstwa,
  - z próstwom wo zwěšćenje insolwency člonskeho towarstwa,
  - ze smjerću přirodneje wosoby abo
  - z jeje wuzamknjenjom při hrubym škodowanju Domowiny.

Art. 5

Župy

- (1) Župy su na region wjazane člonske towarstwa Domowiny. Wone zastupuja narodne zajimy Serbow swojeho teritorija před zjawnymi zarjadami a gremijemi.
- (2) Župy jednoća, koordinuja a spěchuja narodne skutkowanje w župnym teritoriju a prócuja so wo wzajomne dźěło ze specifiskimi towarstwami.
- (3) Župy wutworja so z Domowinskich skupin, towarstwow, zjednoćenstwow a jednotliwcow. Njeprawokmane towarstwa a skupiny dźělaja po wobsahu a finacielnje samostatnje a w swójskej zamołwitosći na zakładze tutych wustawkow a dalších porjadow Domowiny, kotrež njejsu z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 6

Specifiske towarstwa

- (1) Specifiske towarstwa skutkuja nadregionalnje. Wone přewozmu we wobłuku Domowiny specifiske nadawki a prócuja so wo wzajomne dźěło ze župami.
- (2) Wosoby-jednotliwcy zwonka sydlenkeho ruma Serbow, kotřiž njejsu z člonom jedneje župy abo Domowinje přislušaceho towarstwa, móža "Zjednoćenstwo přirodnych člonow Domowiny" wutworić.

Art. 7

Organy

- (1) Naležnosće Domowiny rjaduja hłowna zhromadźizna, k zastupowanju woprawnjene předsydstwo, zwjazkowe předsydstwo, prezidij, rewizijny a změrcowski wuběrka. Čłonojo towarstwoweho organa njemóža pola Domowiny přistajeni być.
- (2) Organy Domowiny dźělaja po swojim jednanskim porjedže. Jednanske porjady organow Domowiny njejsu z wobstatkom tutech wustawkow. Jednanska řeč je serbsčina. Woprawnjene wuwzaća su móžne.
- (3) Zhromadźizny přewjedu so pak realnje, po elektroniskim puću (na přikład přez telefon abo widejowu konferencu) abo w měšanej formje z přítomnymi kaž tež z wobdźělnikami přez widejowu konferencu, druhe medije abo telefon. Wobdźělenje na widejowej konferency, přez druhe medije abo telefon je jenož z legitimaciskimi a přístupnymi datami móžne, kotraž za wotpowědnu zhromadźiznu płaća. Daty so we wosebitej mejlce sčasom do zhromadźizny sprosředkuja.
- (4) Wolene organy su wobzamknjenjakmane, hdyž je wjace hač połojca čłonow wotpowědneho organa přítomna. K wothłosowanju stejacy namjet je přiwzaty, hdyž je wjetšina přítomnych hłosakmanych za namjet hłosowała, dalokož njeje we wustawkach ničo hinak postajene. Za wobzamknjenje po pisomnym puću dyrbi so znajmjeńša połojca čłonow wobzamkowaceho organa na wothłosowanju wobdźělić.

Art. 8

Hłowna zhromadźizna

- (1) Najwyši organ Domowiny je hłowna zhromadźizna, kotraž so kóždy druhe lěto schadźuje. Zwjazkowe předsydstwo zwoła hłownu zhromadźiznu znajmjeńša 3 měsacy do toho a namjetuje dnjowy porjad.
- (2) Čłonojo zwjazkoweho předsydstwa a dalši delegowani čłonojo čłonskich towarstwow tworja hłownu zhromadźiznu. Kluč delegatow postaji zwjazkowe předsydstwo. Delegaća dóstanu pisomne přeprašenje z nachwilnym dnjowym porjadom znajmjeńša tři njedzele do hłowneje zhromadźizny.
- (3) Čłonojo rewizijneho a změrcowskeho wuběrka maja prawo, so na hłownej zhromadźiznje z poradźowacym hłosom wobdźělić, jeli njejsu hižo z delegatom.
- (4) Čłonojo Serbskeju radow při krajnymaj sejmomaj Braniborskeje a Sakskeje, serbscy čłonojo Mjeńšinoweje rady kaž tež serbscy čłonojo rady Załožby za serbski lud maja prawo, so z poradźowacym hłosom na hłownej zhromadźiznje wobdźělić.
- (5) Hłowna zhromadźizna bilancuje dwulětnu dźělawasć a konkretizuje dźělowe směrnicy. Wosebje pak
  - přijimuje a schwali rozprawu zwjazkoweho předsydstwa wo skutkowanju Domowiny za polěpšenje položnja serbskeho ludu a zwoprawdženju nadawkow dźělowych směrnicy,
  - přijimuje a schwali dwulětnu financnu rozprawu,
  - přijimuje rozprawje rewizijneho a změrcowskeho wuběrka,

- diskutuje a rozsudži zasadne strategiske prašenja narodneho džěla,
- schwali wólbny porjad, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow,
- schwali porjad za spožčenje čestneho člonstwa, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow,
- rozsudži wo wysokosći přinoškow člonow a
- wobzamknje program a džělowe směrnicy Domowiny.

Hłowna zhromadźizna wobzamknje z třomi štwórcinami wšitkich přitomnych hłosakmanych wo wuzamknjenju člona z Domowiny po art. 4 wotrězk 6. Změny wustawkow wobzamknje hłowna zhromadźizna Domowiny z dwěmaj třěćinomaj přitomnych hłosakmanych delegatow.

- (6) Kóžde štwórtle lěto je hłowna zhromadźizna zdobom wólbna zhromadźizna. Přidatnje delegaća na tutej zhromadźiznje dotalne zwjazkowe předsydstwo wuwjazaja a předsydu kaž tež městopředsydow, dalších člonow zwjazkowego předsydstwa a člonow rewizijnego a změrcowskeho wuběrka wola. Při wólbach předsydy a městopředsydow ma so wobkedźbować, zo stej Delnja a Hornja Łužica zastupjenej.
- (7) Wo wobzamknjenjach hłowneje zhromadźizny zhotowi so protokol, kotryž mataj nawoda zhromadźizny a protokolant podpisać.
- (8) Hłowna zhromadźizna je zjawna. Wuwzaća wobzamknje hłowna zhromadźizna.
- (9) Wurjadnu hłownu zhromadźiznu zwola zwjazkowe předsydstwo abo předsyda na próstwu znajmjeńša třěćiny člonskich towarstwow. Wona ma so w běhu třoch měsacow přewjesć.

Art. 9

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny

- (1) Zwjazkowe předsydstwo ma hač do 30 člonow. Předsyda a městopředsyda su člonjo zwjazkowego předsydstwa. Kóžde člonske towarstwo ma njewotwisnje wot ličby člonow prawo na jedyn mandat w zwjazkowym předsydstwje. Zbytnje mandaty so wotpowědnje wobzamknjenja hłowneje zhromadźizny proporcionalnje wulkosći člonskich towarstwow na tute rozdžěla. Wólbna doba traje štyri lěta.
- (2) Hłowny jednaćel a jednaćel wobdžělitaž so z poradźowacym hłosom na posedženjach zwjazkowego předsydstwa. Předsyda rewizijnego wuběrka kaž tež předsyda změrcowskeho wuběrka mataj prawo, so z poradźowacym hłosom na wuradźowanjach wobdžěleć.
- (3) Wo wotwołanju člona zwjazkowego předsydstwa rozsudži po doporučenju změrcowskeho wuběrka na namjet zwjazkowego předsydstwa hłowna zhromadźizna. Wo přikazanym nachwilnym wotpočowanju člona rozsudži na zakładze doporučenja změrcowskeho wuběrka zwjazkowe předsydstwo; do toho wobchowa potrjecheny swoje člonske prawa.
- (4) Wo přiwzaću nachwilneho zložjenja wólbneje funkcije na zakładze podaća swójskeje wole rozsudži zwjazkowe předsydstwo.
- (5) Zwjazkowe předsydstwo

- rozsudža wo prašenjach běžneho džěła Domowiny mjez hłownymaj zhromadźiznomaj,
  - postaja čezišća džěławosće a rjaduje zawjazowace zamołwitosće za zwoprawdženje nadawkow,
  - přijimuje prawidłownje rozprawy předsydy a prezidija Domowiny,
  - postaja zamołwitosće a nadawki prezidija,
  - rjaduje wobsydstwo a financy Domowiny,
  - přijimuje a schwali financne a hospodarske plany a rozprawy,
  - wutwori džěłowe wuběrki,
  - postaja čezišća džěławosće zarjada a wotrjadow a přijimuje wšě rozprawy wo džěławosći,
  - rozsudži nachwilnje wo nošerstwach institucijow,
  - powoła a wotwoła resp. nominuje zastupjerjow Serbow do/z gremijow a přijimuje prawidłownje rozprawy wo jich džěławosći,
  - wobzamknje džěłowe porjady zarjada a jeho wotrjadow,
  - powoła a wotwoła hłowneho jednaćela a jednaćela Domowiny,
  - wobzamknje wuznamjenjenske porjady Domowiny, kiž njejsu z wobstatkom tutych wustawkow,
  - woli člonow mytowanskeho wuběrka a
  - rozsudži wo plaćenju narunanja po art. 3 wotrězk 3 kaž tež wo wobsahu a wuměnjach zručěnja.
- (6) Zwjazkowe předsydstwo schadźuje so prawidłownje, znajmjeńša štyri króć wob lěto. Po žadanju znajmjeńša štwórciny člonow zwjazkowego předsydstwa, třoch towarstwow abo prezidija ma so wurjadne posedženje zwołać a w běhu dweju tydženjow přewjesć.
- (7) Zwjazkowe předsydstwo džěła po jednanskim porjedže, kiž sej wone postaji. Wuradźowanja zwjazkowego předsydstwa su zjawne. Wuwzaća zwjazkowe předsydstwo wobzamknje. Jednanski porjad zwjazkowego předsydstwa njeje z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 10 Prezidij

- (1) Do prezidija slušaja předsyda, městopředsydaj a hač do dwaj dalšej člonaj zwjazkowego předsydstwa, kotrejuž na namjet předsydy zwjazkowe předsydstwo powoła. Wo wotwołanju wotpowědneju člonow rozsudži zwjazkowe předsydstwo.
- (2) Prezidij schadźuje so prawidłownje, znajmjeńša džesać króć wob lěto. Jednanski porjad prezidija schwali zwjazkowe předsydstwo.
- (3) Prezidij poradźuje předsydu a přihotuje posedženja zwjazkowego předsydstwa. Dalše nadawki přidžěła zwjazkowe předsydstwo.

Art. 11

Předsyda a městopředsydaj

- (1) Předsyda a městopředsydaj reprezentuja Domowinu w zjawnosći. Městopředsydaj podpěrujetaj dźěło předsydy a zastupujetaj jeho w padže njepřitomnosće.
- (2) Předsyda
  - koordinuje a nawjeduje zwoprawdženje programa Domowiny, dźělowych směrnicy, wobzamknjenjow hłowneje zhromadźizny a zwjazkoweho předsydstwa z pomocu zarjada,
  - zwoła a nawjeduje wuradźowanja zwjazkoweho předsydstwa a prezidija,
  - zwoła a nawjeduje znajmjeńša jónu wob lěto wuradźowanje z nawodami serbskich institucijow,
  - zwoła a nawjeduje znajmjeńša jónu wob lěto wuradźowanje z předsydami člonskich towarstwow. Po žadanju znajmjeńša položcy předsydow wšěch člonskich towarstwow zwoła wón wurjadne posedženje.
  - přewjedze prawidlownu koordinaciju z hłownym jednaćelom,
  - sprosředkuje hłownemu jednaćelej nadawki z wobzamknjenjow wolenych organow Domowiny a kontroluje spjelnjenje,
  - skutkuje jako bjezposředni předstajeny hłowneho jednaćela Domowiny

Art. 12

K zastupowanju woprawnjene předsydstwo

- (1) Do předsydstwa, kotrež je k zastupowanju woprawnjene w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika, slušaja předsyda, hłowny jednaćel, jednaćel a w datym padže dalši člonojo, kotrychž zwjazkowe předsydstwo powoła. Kóždy z nich ma prawo, Domowinu juristisce samostatnje zastupować.
- (2) Předsydu powołuje hłowna zhromadźizna. Hłowneho jednaćela a jednaćela powołuje zwjazkowe předsydstwo.
- (3) Zwjazkowe předsydstwo móže wosebitych zastupjerjow w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika powołać.

Art. 13

Rewizijny wuběrk

- (1) Rewizijny wuběrk ma znajmjeńša 3 do 5 člonow a woli so na wólbnej hłownej zhromadźiznje. Rewizijny wuběrk woli swojeho předsydu ze swojich rjadow. Wotwołanje člona rewizijneho wuběrka so wotpowědnje artiklej 9 wotrězk 3 přewjedze.
- (2) Rewizijny wuběrk přepruwuje prawidlownje, znajmjeńša lětnje jónu wužiwanje wobsydstwa a financow Domowiny kaž tež jich porjadne knihowanje. Rewizijny wuběrk

předpožži rozprawu hłownej zhromadźiznje.

Art. 14

Změrcowski wuběrk

- (1) Změrcowski wuběrk ma znajmjeńša 3 do 5 člonow a woli so na wólbnej hłownej zhromadźiznje. Čłonojo zwjazkowego předsydstwa abo druhich organow Domowiny njemóža byc z člonom změrcowskeho wuběrka. Změrcowski wuběrk woli swojeho předsydu ze swojich rjadow. Wotwołanje čłona změrcowskeho wuběrka so wotpowědnje artiklej 9 dypk 3 přewjedže.
- (2) Změrcowski wuběrk přepruwuje na próstwu organa Domowiny, čłonskeho towarstwa abo jednotliwego čłona konfliktne pady w džěławosći Domowiny, zranjenja programa, wustawkow kaž tež wobzamknjenja hłownej zhromadźizny abo zwjazkowego předsydstwa.
- (3) Změrcowski wuběrk předpožži hłownej zhromadźiznje resp. zwjazkowemu předsydstwu namjet za změrowanje konfliktka.

Art. 15

Domowinski zarjad

- (1) Zarjad Domowiny rjaduje po wothłosowanju z předsydu zwoprawdźenje wobzamknjenjow hłownej zhromadźizny a zwjazkowego předsydstwa a podpěra džěło čłonskich towarstwow na zakładze zrěčenjow.
- (2) Zestawu a nadawki zarjada rjaduja džěłowe porjady. Džěłowe porjady njejsu wobstatk tutech wustawkow.
- (3) Hłowny jednačel nawjeduje Domowinski zarjad a jeho wotrjady. Jeli njeje hłowny jednačel přitomny, zastupuje jeho jednačel.
- (4) Hłowny jednačel a jednačel powołataj so na dobu 7 lět wot zwjazkowego předsydstwa. Jedyn wot wobeju ma swoje džěłowe městno w Delnej Łužicy a nawjeduje tamny zarjad Domowiny.

Art. 16

Rozpušćenje towarstwa

- (1) Rozpušćenje Domowiny móže jenož k tutomu zaměrej zwołana hłowna zhromadźizna ze znajmjeńša třomi štwórcinami hłosow delegatow wobzamknyc.
- (2) Rozpušći-li abo zběhnje-li so Domowina abo wotpadnje-li dawki nižowacy zaměr Domowiny, přeńdže jeje zamóženje na juristisku wosobu zjawneho prawa abo druhu korporaciju, kotraž ma dawki nižowace zaměry. Zamóženje dyrbi so za zachowanje a wuwijanje serbskeje rěče a kultury wužiwać. Serbski dom w Budyšinje přeńdže do

wobsydstwa Maćicy Serbskeje z. t. resp. jeje naslědnicy, kotraž ma powšitkownowužitne towarstwo być. Wona dyrbi dom w zmysle art. 2 wotrězk 2 tutych wustawkow za spěchowanje serbskeje rěče a kultury kaž tež serbskeho towarstwoweho žiwjenja wužiwać.

Za lěpšu čitajomnosć so runočasnje mjenowanje muskeje, žónskeje a diwersneje formy (m / ž / d) njewužiwa. Wšitke pomjenowanja funkcijow płaća runohódnje za wšitke splahi